

Collectieve arbeidsvoorwaarden en individuele contractsvrijheid

TRA 2016/53

Collectieve arbeidsvoorwaarden en individuele contractsvrijheid (2^e druk)

Mr. Dr. E. Koot-van der Putte

Deventer: Wolters Kluwer 2015

XV + 324 p.

ISBN 978 90 13 13166 6

€ 54

Inhoud & belang voor de praktijk

Zijn cao's debet aan deconfitures? Wie de berichtgeving over Vroom & Dreesmann en over TSN heeft gevolgd, zou de indruk kunnen hebben dat dat het geval is. Wie kennis neemt van de rechterlijke uitspraken in die zaken, zal wellicht op die bevestiging terugkomen. Betrof V&D vooral de nu eenmaal beperkte ruimte voor derogerende werking van art. 6:248 lid 2 BW, in de verschillende vonnissen inzake de door TSN eenzijdig doorgevoerde salarisverlagingen wordt duidelijk welke beperkingen, maar ook mogelijkheden de toepasselijke zorg-cao de werkgever oplegt resp. geeft. Dat doet er niet aan af dat in beide gevallen duidelijk is dat relatief hoge loonkosten het de beide werkgevers niet makkelijk maakten.

De hier aangekondigde tweede druk dateert van acht jaar na de eerste. Het karakter van een dissertatie is verruild voor dat van een in de eerste plaats praktische gids. Het eerste hoofdstuk, over de geschiedenis van collectieve instrumenten, vertoont nog wel sterke trekken van de oorspronkelijke opzet, maar het praktisch belang ontleent het werk vooral aan de daarop volgende drie hoofdstukken, die de gevolgen voor de individuele werknemers beschrijven van de toepasselijkheid van een cao (hoofdstuk 2), van een avv (hoofdstuk 3) en van een met de medezeggenschap afgesloten ondernemingsovereenkomst.

Het boek van Koot maakt duidelijk hoe veel recente rechtspraak (en juridische literatuur) er over "haar" onderwerp is. Voor de praktijk is vooral van belang, zo dunkt mij, dat de invalshoek, meer dan die van de handboeken over het cao-recht, die van de (al dan niet) binding van de individuele werknemer is, in al de (vele) varianten waarin die binding kan voorkomen.

Beoordeling

Het komt uit de lengte of uit de breedte. De door Koot verstrekte informatie is voortreffelijk geactualiseerd. Daarbij worden de rechtstheoretische problemen zeker niet onvermeld gelaten, maar een werkelijke uitdieping daarvan ontbreekt nogal eens. Zo roept het – in § 4.2.1 besproken

– arrest van het Hof Amsterdam van 4 maart 2014 allerlei interessante vragen op over de wijze waarop en de mate waarin cao-partijen aanvulling op of zelfs afwijking van een cao aan andere partijen, zoals een ondernemingsraad, kunnen mandateren. Onduidelijk is in hoeverre dat, voor georganiseerden én ongeorganiseerden, tot juridische binding aan die nadere afspraken kan leiden. Ook de in § 2.2.2.3 besproken, door de Wwz geïntroduceerde mogelijkheid van cao-commissies in combinatie met afwijking van het gemene ontslagrecht roept vragen op die een diepgaander antwoord verdienen dan Koot de lezer geeft. Is bijvoorbeeld niet een antwoord op het bezwaar van Van Drongelen dat zo'n cao geen arbeidsvoorwaarden regelt, dat, als dat vanuit een oogpunt van de Wet op de collectieve arbeidsovereenkomst al juist is, met de Wwz dat – bij wijze van uitbreiding van de bestaande mogelijkheden – nu eenmaal mogelijk is gemaakt? Bij die invalshoek is terugvallen op het leerstuk van de normatieve werking ook niet nodig, en kan de binding van "art. 14-werknemers" eenvoudiger in het systeem ingepast worden. Dat zijn echter vooral wensen voor een volgende druk, die hopelijk niet weer acht jaar op zich laat wachten.